

NŐVÉDELEM – CSALÁDTERVEZÉS

Szerkesztette:

DR. BATÁR ISTVÁN

Írták:

DR. ASZÓDI IMRE, DR. BALOGH ÁDÁM
DR. BATÁR ISTVÁN, DR. BORSOS ANTAL
DR. GAÁL JÓZSEF, DR. HERNÁDI ZOLTÁN
DR. JAKUBECZ SÁNDOR, DR. KOCSIS ISTVÁN
DR. LAMPÉ LÁSZLÓ, DR. MOCSÁRY PÉTER
DR. PAPP ZOLTÁN, DR. POHÁNKA ÖDÖN
DR. RUZICKA GYULA, DR. SMID ISTVÁN
DR. UZVÖLGYI FERENC

MEDICINA KÖNYVKIADÓ · BUDAPEST 1978

TARTALOM

	Előszó	9
1.	Bevezetés (<i>dr. Lampé László</i>)	13
1.1.	Napjaink demográfiai problémái	16
1.1.1.	A világ népességének alakulása	16
1.1.2.	Népszaporodás az egyes földrészekén	23
1.1.3.	A túlnépesedés következményei	26
1.2.	Magyarország demográfiai helyzete	28
1.3.	A nővédelmi tanácsadó hálózat	32
1.4.	Irodalom	39
2.	Felvilágosítás	40
2.1.	A felvilágosítás mint komplex tevékenység (<i>dr. Batár István</i>)	40
2.2.	A fiatalság nevelése, felkészítése a családi életre (<i>dr. Jakubecz Sándor</i>)	41
2.2.1.	Helyes szemléleten alapuló szexuális nevelés az iskolában	48
2.2.2.	Az üzemi ifjúság oktatása	56
2.2.3.	Az iskolákon és az üzemeken kívüli fiatalok felkészítése a családi életre	58
2.3.	A felnőtt lakosság körében végzett felvilágosító tevékenység (<i>dr. Aszódi Imre</i>)	63
2.3.1.	Társadalmi vonatkozások	65
2.3.2.	A szexualitással, a házassággal kapcsolatos normák	67
2.3.3.	Felvilágosítás a betegellátás kapcsán	72
2.3.4.	Házasságkötés előtti tanácsadás	76
2.3.5.	Az orvos nyilvános szerepelése	77
2.3.6.	Optimizmus kell a felvilágosításhoz	79

2.4.	Az egészségügy területén dolgozók oktatása (<i>dr. Batár István</i>)	81
2.4.1.	Orvosképzés és orvostovábbképzés	81
2.4.2.	Az egészségügyi szakdolgozók képzése és továbbképzése	83
2.5.	Irodalom	84
3.	Megelőzés	87
3.1.	Fogamzásgátlás	87
3.1.1.	A fogamzásgátlásról általában (<i>dr. Batár István</i>)	87
3.1.2.	Hormonális fogamzásgátlás (<i>dr. Balogh Ádám</i>)	92
3.1.2.1.	A hormonális fogamzásgátlás története	93
3.1.2.2.	A hormonális fogamzásgátlók alapvegyületei ..	98
3.1.2.2.1.	Oestrogen hatású vegyületek	99
3.1.2.2.2.	Gestogének	100
3.1.2.3.	A hormonális fogamzásgátlók alkalmazási módjai	101
3.1.2.3.1.	Kombinált vagy egyfázisú tabletták	101
3.1.2.3.2.	Szekvenciális készítmények	102
3.1.2.3.3.	Csökkentett dóziszú kombinált készítmények ...	103
3.1.2.3.4.	Alacsony dóziszú gestogének („minipill”)	104
3.1.2.4.	A hormonális fogamzásgátlók hatásai a női szervezetre	105
3.1.2.4.1.	Fogamzásgátló hatás	105
3.1.2.4.2.	Mellékhatások	110
3.1.2.5.	A hormonális fogamzásgátlók rendelése, terjesztése	119
3.1.2.6.	A hormonális fogamzásgátlás és egyéb contraceptív módszerek számadatai	120
3.1.3.	Intrauterin fogamzásgátló eszközök (<i>dr. Batár István</i>)	121
3.1.3.1.	Az intrauterin fogamzásgátló eszközök hatásmechanizmusa	127
3.1.3.2.	Az intrauterin fogamzásgátló eszközök hatékonysága, alkalmazása	130
3.1.3.3.	Az intrauterin fogamzásgátló eszközök mellékhatásai, szövődményei	136
3.1.3.4.	Az eszköz felhelyezése és a felhelyezés típusai	146
3.1.3.5.	Ellenőrző vizsgálatok	151
3.1.3.6.	Az eszköz eltávolítása	151

3.1.4.	A fogamzásgátlás hagyományos módszerei (<i>dr. Batár István</i>)	153
3.1.4.1.	Mechanikai módszerek	153
3.1.4.2.	Kémiai módszerek	161
3.1.4.3.	Naptár-módszer	163
3.1.5.	Nem ajánlott módszerek (<i>dr. Batár István</i>)	164
3.1.6.	Sterilisatio (<i>dr. Batár István</i>)	167
3.1.6.1.	Női sterilisatio	169
3.1.6.2.	Férfi sterilisatio	175
3.1.7.	Újabb próbálkozások a fogamzásgátlás tökéletesítésére (<i>dr. Balogh Ádám</i>)	177
3.1.7.1.	Hosszú hatású steroid contraceptivumok	178
3.1.7.2.	Immunológiai módszerek	179
3.1.7.3.	Postcoitalis contraceptio	180
3.1.7.4.	Férfi hormonális fogamzásgátlás	180
3.2.	Törekvések a művi vetélések számának csökkentésére	181
3.2.1.	A terhességmegszakítás korai és késői szövődményei (<i>dr. Ruzicska Gyula</i>)	181
3.2.1.1.	Korai szövődmények	181
3.2.1.2.	Késői károsító hatások	199
3.2.2.	Koraszülés — terhességmegszakítás (<i>dr. Pohánka Ödön</i>)	207
3.2.2.1.	Kvantitatív összefüggések	209
3.2.2.2.	A fáziskiesés jelensége	213
3.2.2.3.	A „D+C” okozta koraszüléshez vezető látens sérülések	216
3.2.2.4.	A „D+C” okozta anyai sérülések hatása az újszülöttek testsúlyára	222
3.2.2.5.	A „D+C” okozta anyai sérülések hatása a perinatális mortalitásra	228
3.2.3.	Módszerek a terhesség kíméletesebb megszakítására (<i>dr. Mocsáry Péter</i>)	232
3.2.3.1.	Korai terhesség megszakítása	233
3.2.3.2.	Középidős terhesség megszakítása	238
3.3.	Praeconceptionalis és praenatalis gondozás	241
3.3.1.	Gyermeknőgyógyászat (<i>dr. Borsos Antal</i>)	241
3.3.1.1.	Gyermeknőgyógyászati vizsgáló eljárások	242
3.3.1.2.	A nő életszakaszai	248
3.3.1.3.	A nemi szervek növekedése az éretté válásig	249

3.3.1.4.	A ciklusos sexualsteroid-termelés kialakulása ..	251
3.3.1.5.	A menarche	253
3.3.1.6.	Pszichés változások a szexuális érés során	254
3.3.1.7.	A nemi érés zavarai	254
3.3.1.8.	A nemi szervek gyulladással megbetegedései ...	258
3.3.1.8.1.	Nem fertőzőes eredetű vulvovaginitis	260
3.3.1.8.2.	Fertőzőes eredetű nem specifikus vulvovaginitis	261
3.3.1.8.3.	Az adnexumok gyulladással betegségei gyermek- korban	264
3.3.1.9.	Vérzési rendellenességek pubertáskorban	265
3.3.1.9.1.	Serdülőkori amenorrhoea	265
3.3.1.9.2.	Juvenilis metropathia	267
3.3.1.9.3.	Pubertáskori dysmenorrhoea	272
3.3.1.10.	A fogamzásgátlás problémái tizenéveseknél	274
3.3.1.10.1.	Hormonális fogamzásgátlás	278
3.3.1.10.2.	A fogamzásgátlás egyéb módszerei	280
3.3.2.	Genetikai tanácsadás (<i>dr. Papp Zoltán</i>)	282
3.3.2.1.	A genetikai hajlam és a környezet kölcsönhatása	283
3.3.2.2.	Praenatalis diagnosztika	286
3.3.2.2.1.	Direkt vizsgálatok	287
3.3.2.2.2.	Indirekt vizsgálatok	291
3.3.2.3.	Genetikai tanács	292
3.3.2.3.1.	Familiális exploratio	292
3.3.2.3.2.	Prognózis és tanács	293
3.3.2.4.	Társadalmi és közegészségügyi aspektus	303
3.3.2.5.	Gyakorlati tanácsok	305
3.3.2.6.	Genetikai tanácsadók hazánkban	306
3.4.	Korszerű terhesgondozás (<i>dr. Gaál József</i>)	307
3.4.1.	Történeti áttekintés	308
3.4.2.	A korszerű terhesgondozás szervezete	309
3.4.2.1.	A centrális terhesgondozó	311
3.4.3.	A terhesgondozáson történő megjelenések	313
3.4.3.1.	Az első megjelenés	313
3.4.3.2.	Ismételt megjelenés a 36. hétig	326
3.4.3.3.	Ismételt megjelenés a 36. héttől a szülésig	328
3.4.4.	A veszélyeztetett terhesség fogalma, a veszélyez- tetettség katalógus	329
3.4.4.1.	Az első jelentkezőkor feltárható veszélyeztetett- ségi tényezők	329

3.4.4.2.	A terhesség során felismerhető szövődmények, veszélyeztetettségi tényezők	333
3.4.5.	A praenatalis diagnosztika fontosabb lehetőségei	339
3.4.5.1.	Ultrahang-vizsgálatok	340
3.4.5.2.	Indirekt magzati EKG	345
3.4.5.3.	Magzati phonocardiographia (PKG)	347
3.4.5.4.	Hormonürítési vizsgálatok	348
3.4.5.5.	Amniocentesis	348
3.4.5.6.	A placenta rezerv kapacitásának vizsgálata (terheléses próbák)	350
3.4.5.7.	Amnioscopia	351
3.5.	Nőgyógyászati rákszűrővizsgálatok (<i>dr. Hernádi Zoltán és dr. Ruzicska Gyula</i>)	353
3.5.1.	A szűrés módszerei	356
3.5.1.1.	A cytologiai diagnosztika	356
3.5.1.2.	Colposcopos vizsgálat	363
3.5.2.	Definitív diagnózis	365
3.5.3.	A gynaeco-oncologiai szűrések szervezési kérdései	366
3.6.	Irodalom	368
4.	Szakellátás	382
4.1.	Meddő házasság	382
4.1.1.	A női sterilitás (<i>dr. Smid István</i>)	382
4.1.1.1.	A női sterilitás okai	383
4.1.1.1.1.	Psychogen okok	386
4.1.1.1.2.	Hypothalamikus okok	386
4.1.1.1.3.	Hypophysaer okok	390
4.1.1.1.4.	Ovarialis okok	390
4.1.1.1.5.	Tubaris okok	391
4.1.1.1.6.	Uterinalis okok	393
4.1.1.1.7.	Vaginalis okok	395
4.1.1.1.8.	Dysregulatorikus okok	396
4.1.1.1.9.	Idiopathikus sterilitás	396
4.1.1.2.	A női sterilitás kivizsgálása	397
4.1.1.2.1.	A szexuálendokrin funkció vizsgálata	397
4.1.1.2.2.	A nemi szervek organikus elváltozásának kimutatására szolgáló diagnosztikus eljárások	405
4.1.1.2.3.	Cervixnyák-vizsgálatok	410
4.1.1.3.	A női sterilitás kezelése	415

4.1.1.3.1.	A szekunder ovarialis insufficiencia kezelése Ovulatio-indukció	415
4.1.1.3.2.	A nemi szervek organikus elváltozásainak kezelése	430
4.1.1.3.3.	A patológiás cervix-faktor terápia	430
4.1.2.	A férfi sterilitás diagnosztikája és terápia (<i>dr. Kocsis István</i>)	431
4.1.2.1.	A férfi meddőség diagnosztikája	432
4.1.2.1.1.	Anamnesis	433
4.1.2.1.2.	Általános vizsgálat	434
4.1.2.1.3.	Andrológiai vizsgálat	435
4.1.2.1.4.	Here-biopsia	437
4.1.2.1.5.	Hormonanalízis	437
4.1.2.2.	A férfi meddőség kezelése	438
4.1.2.2.1.	Konzervatív terápia	439
4.1.2.2.2.	Műtéti kezelés	440
4.2.	Team-munka (<i>dr. Batár István</i>)	441
4.3.	Irodalom	443
5.	Függelék	446
5.1.	Törvényes rendelkezések a nők védelmére (<i>dr. Uzvölgyi Ferenc</i>)	446
	Tárgymutató	465